

Folkhälsoplan |2017

Karlsborgs Folkhälsoråd

Fastställd av:
Kommunstyrelsen 201X-XX-XX
Östra Hälso- och sjukvårdsnämnd 201X-XX-XX

Handwritten mark

Handwritten initials

Inledning

En god folkhälsa är en angelägenhet för såväl den enskilda individen som för hela samhället då invånarnas hälsa är en förutsättning för en hållbar utveckling och tillväxt. En god folkhälsa kännetecknas av god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlikhet i befolkningen. Folkhälsan är generellt god men inte jämlikt fördelad. Människans livsvillkor och livsstil påverkar hälsan. Samhällets sociala, ekonomiska och miljörelaterade förhållanden avgör individens möjligheter att ta ansvar för sin hälsa. En kommun har stora möjligheter att påverka förutsättningarna för god folkhälsa genom att skapa goda livsvillkor och livsmiljöer för sina invånare.

Utgångspunkten i det lokala folkhälsoarbetet är det avtal som slutits mellan kommunen och Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsnämnd östra Skaraborg. Syftet med avtalet är att genom långsiktig samverkan främja en god och jämlik hälsa i befolkningen. För att uppnå detta ska parterna gemensamt bedriva ett långsiktigt folkhälsoarbete på strategisk nivå, integrerat i ordinarie verksamhet, där arbetet i första hand avser hälsofrämjande insatser.

Mål

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa *sambälliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen*. Till målet finns elva målområden som har delats in i tre strategiska områden för att ge ett helhetsperspektiv och lättare se vilka utmaningarna är samt vilka satsningar som behövs för att förbättra folkhälsan.

De elva nationella målområdena

1. Delaktighet och inflytande
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsofrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och en god reproduktiv hälsa
9. Fysisk aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Tobak, alkohol, narkotika och dopning

Det lokala folkhälsoarbetet ska skapa förutsättningar för social hållbarhet och utgår från *Vision 2020* för Karlsborgs kommun och *Vision Västra Götaland - Det goda livet*. Andra styrdokument är *Samling för social hållbarhet - Åtgärder för jämlik hälsa* i Västra Götaland och Hälso- och sjukvårdsnämndens *Strategiska plan för folkhälsoarbete i Skaraborg* som har målet att *Invånarna i Skaraborg ska ha bäst hälsa i Sverige år 2020*.

Målstyrning för det lokala folkhälsoarbetet

Det lokala övergripande målet för folkhälsoarbetet i Karlsborg kommun är att *Karlsborgs kommun ska vara en socialt hållbar kommun*. Målet är en del av kommunfullmäktiges styrkort, samhällsutvecklingsperspektivet och ska brytas ned i nämndernas egna styrkort. Under 2017 införs ledningssystemet Stratsys. Hälso- och sjukvårdsområdet i kommunen kartläggs årligen genom välfärdsnyckeltal Folkhälsa.

Barn och ungdom prioriteras

Alla barn har rätt till en bra start i livet för att kunna göra sunda val vid utveckling av livsstil och levnadsvanor. Barn och ungdomars psykiska hälsa och fullföljda studier är angeläget därför prioriteras Hälsofrämjande skolutveckling och föräldraskapsstödjande verksamhet.

Ansvar

Ansvar för det operativa arbetet för att uppnå folkhälsomålet vilar på kommunstyrelsen och förvaltningar inom Karlsborgs kommun. Detta kan ske i samverkan med primärvård och tandvård andra myndigheter, näringsliv, föreningar samt frivilligorganisationer. Folkhälsorådet ska i samverkan med interna och externa aktörer initiera, implementera samt samordna det lokala folkhälsoarbetet. För att folkhälsoarbetet i kommunen ska bli kraftfullt krävs ett engagemang från många och en implementering långt ut i organisationen. Uppföljning av folkhälsoarbetet sker genom kommunens årsredovisning och välfärdsnyckeltal.

Strategiska områden och prioriteringar för folkhälsoarbete 2017

Folkhälsoplanen visar vilka områden som folkhälsorådet avser att initiera och utveckla under 2017. Folkhälsorådets uppgift är att implementera ett hälsofrämjande arbetssätt i nämnder och förvaltningar för att skapa förutsättningar för en social hållbarhet i kommunen. Folkhälsoarbetet är långsiktigt och en ständigt pågående process.

Goda livsvillkor

Goda livsvillkor är grunden för att folkhälsan ska förbättras. Med goda livsvillkor kan människor lättare göra egna val som främjar hälsan. Därför är processer under detta strategiska område prioriterade.

Övergripande mål

Skapa möjligheter till bra uppväxtvillkor och förutsättningar att nå det goda livet (utbildning, arbete, möjligheter till egen försörjning och en meningsfull fritid) samt skapa möjligheter till ett hälsosamt åldrande.

Strategi

- ▶ Stödja processen och arbetet kring utveckling av föräldraskapsstöd 0-18 år.
- ▶ Stödja processen Hälsofrämjande skolutveckling för att främja fullföljda studier.
- ▶ Stödja processer som skapar förutsättningar för delaktighet och inflytande.
- ▶ Stödja processer som skapar förutsättningar för ett hälsosamt åldrande.

Hälsofrämjande livsmiljöer och levnadsvanor

Hälsa och livsstil påverkas till stor del av samhällets sociala, ekonomiska, miljömässiga och kulturella förhållanden.

Övergripande mål

Var och en ska ges förutsättningar att ta ansvar för sin hälsa/sina levnadsvanor.

Strategi

- ▶ Stödja arbete och processer som främjar trygga och goda uppväxtvillkor på fritiden genom hälsofrämjande livsmiljöer
- ▶ Stödja processer som främjar fysisk aktivitet och goda matvanor.

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)

Bruket av beroendeframkallande medel liksom spelberoende påverkar hälsan.

Övergripande mål

Att begränsa alkoholens negativa effekter, minska tobaksbruket, arbeta för ett narkotika- och dopningsfritt samhälle samt minska skadeverkningar av överdrivet spelande.

Strategi

- ▶ Det hälsofrämjande arbetet för att nå det övergripande målet sker genom arbetet för goda livsvillkor; Hälsofrämjande skolutveckling och föräldraskapsstöd.

Budget

Folkhälsorådets budget baseras på 15 kronor per kommuninvånare från vardera Karlsborgs kommun och Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnd, sammanlagt 201 660 kronor.

Beräknade kostnader

Goda livsvillkor	121 160 kr
Hälsofrämjande livsmiljöer och levnadsvanor	70 000 kr
ANDTS	6 500 kr
Övriga kostnader	4 000 kr
Totalt	201 660 kr

Uppföljning

Ekonomisk redovisning och insatser inom de olika målområdena kommer att följas upp i folkhälsorådets verksamhetsberättelse, som ska vara kommunstyrelsen och Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden tillhanda senast den sista februari 2018. Vid behov kan omfördelning av resurser ske mellan de olika områdena under

Vision 2020 utvecklingsperspektivet	Kommunfullmäktiges mål – perspektiv samhällsutveckling	Strategiska målområde - folkhälsa	Strategi	Fokus/ Aktivitet	Ansvarig nämnd/processägare	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alla barn har rätt till en bra start i livet ▪ Livslångt lärande ▪ Attraktiva miljöer ▪ Bra livskvalitet ▪ Delaktighet och inflytande ▪ Trygghet 	Social hållbarhet	Gods livsvillkor	▪ Föräldraskapsstöd	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stödja processen kring utvecklingen av det universella och selektiva föräldraskapsstödet 0-18 år ▪ Stödja utvecklingen av Familjecentralens samverkan med Folkvandvården – FTV ”femte benet” i Familjecentralen 	<ul style="list-style-type: none"> -Socialnämnd (SN) -Barn- och Utbildningsnämnd (BUN) 	
			▪ Hälsöfrämjande skolutveckling	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stödja processen av inkludering och motivation i skolan ▪ Stödja utvecklingen av det tobaksförebyggande arbetet i skolan 	BUN i samverkan med andra aktörer	
			▪ Skapa förutsättningar för delaktighet och inflytande	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stödja implementeringen av Barnkonventionen ▪ Stödja projektet Hälsosamlivsstil – LSS 	<ul style="list-style-type: none"> Kommunstyrelse, BUN, SN och Kultur- och fritidsnämnden (KFN) SN 	
			▪ Skapa förutsättningar för ett hälsosamt åldrande	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stödja processen av utveckling av kommunens Träffpunkter 	SN i samverkan med FTV och V&C	
			▪ Främja goda och trygga uppväxtvillkor på fritiden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stödja idrottsföreningars arbete mot kränkningar 	Respektive idrottsförening	
		Hälsöfrämjande livsmiljöer och levnadsvanor	▪ Främja fysisk aktivitet och goda matvanor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stödja utvecklingsprocessen gällande skolmåltiden ▪ Stödja processer gällande arbete med främjande och förebyggande åtgärder av övervikt och fetma bland barn ▪ Stödja projektet Hälsosamlivsstil - LSS 	<ul style="list-style-type: none"> Kostenhet i samverkan med BUN BUN i samverkan med Kostenhet och V&C – BVC SN 	
			AN/TDS	Se ovan strategier	Se ovan samt	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Halvtidsuppföljning av kommunens drogförebyggande policy

Utmaningar för Karlsborg till år 2020

176 fler personer ska uppges sitt allmäntillstånd som bra

27 fler personer ska ha en bra tandhälsa

318 färre personer ska ha diagnosen fetma

121 fler personer behöver vara fysiskt aktiva mer än 30 minuter/dag

280 färre personer med riskabla alkoholvanor

181 färre personer ska vara dagligrökare

(Öppna Jämförelser i Folkhälsa, 2014)